

FAGLIGHED OG FRIHED

– Regeringens udspil til en bedre folkeskole

A photograph of children in a classroom, smiling and engaged in an activity. One child is holding a yellow pencil, and another is holding a green pencil. They are sitting at a table with papers and other materials.

REGERINGEN December 2010

FAGLIGHED OG FRIHED

– Regeringens udspil til en bedre folkeskole

REGERINGEN December 2010

Faglighed og frihed

Vores børn er Danmarks fremtid. Og børnene og fremtiden formes i høj grad i den danske folkeskole.

En skole med høj faglighed og videbegærlige, glade børn...

Derfor skal vi gøre en god dansk folkeskole endnu bedre. Vi skal have en folkeskole, hvor børnene lærer at læse, at regne og hele rækken af folkeskolens øvrige fag. Fagligheden skal være høj, og hvert enkelt barn skal udfordres så langt, som evnerne overhovedet rækker. Børnenes videbegærlighed og nysgerrighed skal stimuleres hele vejen gennem folkeskolen. Og børnene skal møde en skole, hvor de trives, hvor der ikke er mobning, og hvor de udvikler deres personlighed og lærer at samarbejde.

...skal lægge grunden til videre uddannelse og vækst

Folkeskolen lægger grunden til videre uddannelse. Det er i høj grad kvaliteten af folkeskolen, der afgør, om de unge kan gennemføre en ungdomsuddannelse efter folkeskolen.

Det er med andre ord i folkeskolen, vi sår frøene til en dygtig og veluddannet befolkning. Og dermed til Danmarks vækst og fremtid.

Det er et fælles ansvar at skabe en bedre folkeskole...

En bedre folkeskole kan ikke detailstyres fra et skrivebord på Christiansborg eller med lovgivning i Folketinget. En god folkeskole skabes ude i klasseværelset på den enkelte skole. Det er først og fremmest skolernes ledelse og lærere, der skaber resultaterne.

Men en bedre skole for alle fordrer også, at vi alle tager et ansvar. Det gælder regeringen og Folketinget. Det gælder kommunerne som skolernes arbejdsgiver. Det gælder aftagerne i form af erhvervsliv og uddannelsessteder. Og det gælder selvfølgelig elever, forældre, lærere og skoleledelse.

Vi har alle en fælles forpligtelse til at gøre en god folkeskole endnu bedre.

...men regeringens opgave at give skolen klare mål og rammer

Det er regeringens og Folketingets opgave at sætte klare mål og gode rammer for folkeskolen. Regeringen har siden 2001 haft et stærkt fokus på skolen. Vi har sat kraftigt ind for at forbedre det faglige niveau. Undervisningspligten er blevet udvidet fra ni til ti år. Og læreruddannelsen er reformeret.

Samtidig har vi investeret i skolens fysiske rammer. Investeringerne i folkeskolen har under denne regering været næsten dobbelt så høje som under den tidligere regering. Vi har investeret i bedre it-værktøjer. Med kommuneaftalen for 2009/Kvalitetsfonden er der med henblik på at løfte de fysiske rammer for børn og unge på dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet samt vedrørende idrætsfaciliteter etableret en kvalitetsfond på i alt 22 milliarder kroner til statslig medfinansiering af kommunale investeringer i perioden 2009-2018. Desuden er folkeskolens driftsudgifter per elev fra 2001 til 2009 steget fra 63.700 kroner til 67.100, det vil sige med 5,3 procent korrigeret for den almindelige prisudvikling.

Regeringens hidtidige indsats – de vigtigste initiativer

- Flere timer i dansk, matematik, fysik/kemi, engelsk, historie og idræt
- Obligatoriske test i dansk, læsning, matematik, engelsk, geografi, fysik/kemi og biologi
- Obligatorisk sprogvurdering af alle børn i starten af børnehaveklassen
- Elevplaner fra børnehaveklassen til og med 9. klassetrin – elevplanerne skal sikre, at svage elever får hjælp i tide, og at dygtige elever får ekstra udfordringer
- Kvalitetsrapporter, som sikrer systematisk dokumentation og samarbejde mellem lokale politikere, forvaltning og skoler om udvikling af kvaliteten i folkeskolen
- Bindende nationale trin- og slutmål: Med ændringer i Fælles Mål i 2009 er mål og indholdsbeskrivelser for folkeskolens fag blevet styrket
- It i folkeskolen: Indkøb af computere til 3. klassetrin. Den faglige brug af it er øget på alle klassetrin, i specialundervisningen, i efteruddannelse af lærere og i udvikling af nye organisations- og undervisningsformer
- Kvalitetsfondens investeringer i bedre fysiske rammer på skolerne (kommuneaftalen for 2009)
- Undervisningspligten er udvidet fra ni til ti år, ved at undervisningen i børnehaveklassen er gjort obligatorisk
- Reform af læreruddannelsen med blandt andet færre og større linjefag og aldersspecialisering af dansk og matematik

Trods fremskridt er danske elever ikke blandt de dygtigste...

Vores folkeskole er blevet bedre. I dag læser børn lige så godt i 3. klasse, som de før gjorde i 4. klasse. Og børn i 4. klasse er lige så gode til matematik og naturfag, som de før var i 5. klasse.

Men der er stadig et stykke vej til regeringens ambitiøse målsætning for folkeskolen: At danske skolebørn skal være i topfem internationalt i læsning, matematik, naturfag og engelsk.

...derfor behov for en stærk indsats med fokus på faglighed og frihed

Derfor vil regeringen fortsætte indsatsen for, at en af verdens dyreste folkeskoler skal blive en af verdens bedste.

Det kræver, at folkeskolens ambitionsniveau hæves, og at resultaterne forbedres. Regeringen har sat syv ambitiøse mål, som skal sikre, at de elever, der her i sommer er begyndt i skolen, er i topfem i verden, når de går ud af skolen i 2020.

Hvad er den danske folkeskole god til, og hvad er den knap så god til?

Hvor er der styrker?

- Forholdsvis lille andel af elever med svage faglige færdigheder
- Højt niveau for kundskaber og færdigheder inden for politik, demokrati og samfundsforhold
- Positiv holdning til samarbejde, høj grad af fællesskabsfølelse og et stærkt tilhørsforhold til skolen
- Elever har høj selvtilid og stor indflydelse på egen uddannelse
- Stærk tradition for forældreinddragelse
- Læsning samt matematik og naturfag på mellemtrinnet

Hvor er der behov for forbedringer?

- Det faglige niveau i udskolingen er kun gennemsnitligt set i forhold til andre OECD-lande
- Andelen af dygtige elever er forholdsvis lille
- Danske lærere underviser mindre end gennemsnittet i OECD
- Relativt få undervisningstimer til eleverne
- En stor andel af danske elever henvises til specialtilbud uden for den almindelige skole

Kilder: PISA 2000, 2003, 2006 og 2009, PIRLS 2006, TIMMS 2007, ICCS 2009, "Internationale hovedresultater", DPU 2010, OECD 2004, OECD ("Education at a Glance", OECD 2009) og ("Specialundervisning i folkeskolen - veje til en bedre organisering og styring" 2010).

Regeringens syv mål for folkeskolen

1. Alle børn skal kunne læse ved udgangen af 2. klasse
2. Det, eleverne nu kan i 9. klasse, skal de fremover kunne i 8. klasse
3. Færre elever skal i specialklasser og på specialskoler
4. Fremtidens lærere skal rekrutteres blandt de bedste studerende
5. Undervisningen skal baseres på viden, ikke på vane
6. Elever, forældre og skolebestyrelser skal i højere grad være med til at udvikle folkeskolen
7. Klare mål og åbenhed om resultater skal mindske behovet for at styre i detaljen

Regeringens nye folkeskoleudspil indeholder i alt 19 konkrete initiativer til at nå målene. Initiativerne bygger i betydeligt omfang på det grundige forarbejde fra Skolens Rejsehold og regeringens 360-graders-serviceeftersyn af folkeskolen.

Faglighed og frihed er grundpillerne i regeringens udspil.

Vi vil give fagligheden endnu højere prioritet. De unge skal have lært at læse, regne og tænke i folkeskolen, så de kan gennemføre en ungdomsuddannelse efter folkeskolen. Solid faglig lærdom vil give fremtidens børn frihed til at tage kontrol over deres eget liv og komme videre efter skolen.

Samtidig skal vi fortsat udvikle danske elevers selvstændighed og refleksion, lyst og evne til at samarbejde, demokratiske forståelse og udsyn. Det er kvaliteter, som ikke står i modsætning til fagligheden, men som tværtimod ansporer til høje faglige ambitioner.

Vi vil give kommunerne og skolerne øget frihed til at tilrettelægge undervisningen, så det enkelte barn kan sættes i centrum. Og vi vil sikre, at de friere rammer går hånd i hånd med klare mål og åbenhed om resultater – både som garant for og som værktøj til, at undervisningens kvalitet løbende udvikles på et højt fagligt niveau.

Derudover vil vi sætte et forsøg i gang, hvor ti skoler bliver sat så fri af regulering, som det overhovedet er muligt. Det gør vi for at hente inspiration til nytænkning for alle folkeskoler.

Konkret vil kommunalbestyrelsens kompetencer blive overført til skolebestyrelsen, der får betydelige beføjelser til for eksempel at ansætte og afskedige skolelederen og ansvar for budget og regnskab. Samtidig opfordres overenskomstparterne (KL og Danmarks Lærerforening) til at frisætte de pågældende skoler for gældende arbejdstidsregler.

Faglighed og frihed – de vigtigste initiativer i regeringens folkeskoleudspil

- **Læseløfte** – alle børn skal kunne læse ved udgangen af 2. klasse
- **Sekstimers skoledag i de små klasser** skal give en tryk og solid skolestart
- **Kundskabsløft:** Mere ambitiøse mål og flere timer i dansk, matematik, engelsk og naturfag
- **Offentliggørelse af resultaterne af de nationale test** skal modsvare større frihed til skolerne
- **500 millioner kroner til it i folkeskolen**
- **Karakterkrav til læreruddannelsen** skal gøre det mere prestigefyldt at blive lærer
- **Mere efteruddannelse til lærerne og flere penge til forskning**
- **Elever og forældre skal inddrages mere** – for eksempel skal eleverne i de større klasser vurdere undervisningen
- **Mulighed for talent- og eliteidrætsklasser samt styrkelse af entreprenørskab**
– alle elever skal have udfordringer

Vi giver alle børn et læseløfte

Læsning er nøglen til viden på alle andre områder. Desuden ved vi, at det er vigtigt at sætte tidligt ind for at forebygge læsevanskeligheder. At lære at læse tidligt sikrer en god skolestart og et solidt afsæt for en god skolegang.

Derfor vil vi give børnene et konkret læseløfte. Vi lover børnene, at de skal lære at læse – og læse godt – inden udgangen af 2. klasse.

Læseløftet er et fælles ansvar. Kommuner og skoler skal have en klar forpligtelse til, at alle børn lærer at læse i de første skoleår. Og "alle" betyder så tæt på alle, som det overhovedet er muligt at komme. Resten samler vi op efter 2. klasse. Ingen bliver ladet i stikken.

Helt konkret skal der sættes så tidligt og målrettet ind som muligt blandt andet ved at indføre fagopdelt dansk-undervisning i børnehaveklassen og en obligatorisk sproglig vurdering i 1. klasse. Der skal gennemføres en national test i læsning inden jul i 2. klasse, for at sikre at børnene læser alderssvarende. For de børn, der ikke læser alderssvarende, får kommunen pligt til at iværksætte en intensiv læseindsats i sidste halvdel af 2. klasse. Ved udgangen af 2. klasse følges der op med endnu en national test i læsning for alle elever, for at sikre at læseløftet nu er opfyldt.

For de elever, der trods den intensive læseindsats i børnehaveklassen til 2. klasse endnu ikke kan læse ved udgangen af 2. klasse, får kommunen pligt til at afklare, hvilken læsestøtte den enkelte elev har krav på. Og kommunen får ligeledes pligt til at tilrettelægge støtten fremadrettet, så eleverne bliver bedre til at læse. Elevernes ret til læsestøtte skal indskrives i elevplanen, så den indsats, som den enkelte elev har ret til, står klart for skolen, eleven og forældrene.

Kommuner og skoler får redskaber stillet til rådighed, så indsatsen kan lykkes.

Lærere og pædagoger skal efteruddannes som basis for en kompetent og kraftfuld indsats hele vejen fra børnehaveklassen til 9. klasse. Vi vil efteruddanne alle Danmarks børnehaveklasseledere, så børnene kan få dansktimer allerede i børnehaveklassen – rigtig fagopdelt undervisning i betydningen nu-har-vi-en-times-dansk. Vi vil uddanne 900 flere læsevejledere, så der er mindst én læsevejleder på hver af de små skoler og mindst to læsevejledere på hver af de store skoler.

Vi skal følge op på indsatsen gennem hele skoleforløbet. At kunne læse alderssvarende i 2. klasse betyder ikke, at man kan læse sikkert i 9. klasse. Vi skal have bedre undervisningsmateriale. Vi skal være bedre til at opdage elever med ordblindhed. Alle skal med på læseholdet.

De små elever får seks timers tryk og sammenhængende skolestart

En god og tryk start på skolen er i det hele taget afgørende for, at alle elever får det bedst mulige ud af skolegangen. Derfor vil vi give de yngste en sekstimers sammenhængende skoledag fra klokken 8 til klokken 14. Børn er af natur misundelsesværdigt videbegærlige. Det skal vi kunne tilfredsstille. Men det kræver, at lysten driver værket i en god og tryk skolestart, hvor der er plads til at veksle mellem undervisning og andre aktiviteter.

Elever i børnehaveklasse til 3. klasse får i dag undervisning i mellem 4,8 timer og 5,4 timer. Regeringen vil udvide dette antal timer, så alle elever får en skoledag på seks timer. Det skal sikre en tryk og sammenhængende dag, hvor eleverne får en stærk faglig ballast.

Det vil gavne indlæringen, når der i løbet af skoledagen bliver bedre plads til, at man kan veksle mellem undervisning, leg og fysisk aktivitet. Især gælder det for mange drenge, at hjernen bliver klar til mere viden, hvis der også er tid til at spille bold eller løbe en tur. Og vi skal stimulere alle børns lyst til at lære ved at give plads til at lege ny viden ind.

TABEL 1

Indskolingen nu og fremover

(Undervisningstimer)	Børnehaveklasse	1. klasse	2. klasse	3. klasse
Faktiske daglige undervisningstimer i dag	4,8	5,0	5,0	5,4
Daglig skoledag fremover	6,0	6,0	6,0	6,0

Anm.: Tallet er udregnet ud fra det vejledende timetal og de faktisk gennemførte timer i skoleåret 2009/2010 og inkluderer pauser.

Samtidig harmonerer muligheden for for eksempel lektielæsning i skoletiden med mange moderne familiers hverdag, hvor lektierne ellers skal passes ind efter skolefritidsordningen og mellem fritidsaktiviteter, aftensmad og fornuftige sengetider.

Vi finansierer den sekstimers sammenhængende skoledag, ved at ikke alle på ungdomsuddannelserne, der i dag får SU efter hjemmeboendesatsen, længere har ret til SU – de såkaldte cafépenge. Det gør vi, fordi vi prioriterer en god folkeskole med en styrket faglighed som afsæt for videre uddannelse højere end cafépenge til alle hjemmeboende.

Hele skolen får et kundskabsløft

En god skolestart skal lægge grunden til et kundskabsløft gennem hele folkeskolen. Når danske børn skal være blandt de dygtigste i verden i 2020, forudsætter det, at overliggeren hæves. Regeringen vil hæve målene for de enkelte fag på de enkelte klassetrin. Kvaliteten i undervisningen skal løbende udvikles.

Målene skal hæves, så de afspejler, at 8.-klasse-niveauet hæves med et helt klassetrin. Derfor vil der også blive udviklet et helt nyt og højere niveau for 9. klasse, der konkretiseres i nye, enkle og mere ambitiøse mål.

Klare og høje forventninger til elevernes faglige kundskaber og færdigheder er et fællestræk blandt de skolesystemer, der ligger i top internationalt.

Derfor skal målene være så enkle og præcise, at elever, forældre og lærere ved, hvad de skal nå, og hvad de kan forvente af undervisningen i de enkelte fag. Det giver mulighed for, at forældre bedre kan forholde sig til og støtte op om deres barns skolegang. Og klare mål sikrer, at vi kan følge op i tide, hvis resultaterne er for langt fra målene.

Mere ambitiøse mål skal følges op med flere timer i dansk, matematik, engelsk og naturfag. Og folkeskolens afgangsprøve skal opdateres, i takt med at der stilles højere krav til eleverne.

Samtidig skal vi fortsat udvikle danske elevers selvstændighed og refleksion, lyst og evne til at samarbejde, demokratiske forståelse og udsyn. Det er kvaliteter, som ikke står i modsætning til til fagligheden, men som tværtimod ansporer til høje faglige ambitioner. Derfor indføres der mål for elevernes alsidige udvikling, herunder for eksempel udvikling af elevernes evner vedrørende entreprenørskab. Der vil blandt andet være tale om mål, der udfordrer elevernes samarbejdsevner, nysgerrighed, opfindsomhed og virkelyst.

I det hele taget skal det enkelte barn udfordres, så langt evnerne rækker. Dygtige og talentfulde børn skal udfordres. Gode vilkår for de mest talentfulde elever er også med til at trække niveauet for de øvrige elever op. Der skal gives øget frihed til, at skolerne kan oprette hold med udgangspunkt i løbende faglige evalueringer og lave talent- og eliteidrætsklasser.

Resultaterne af de nationale test lægges åbent frem, og skolen sættes fri

Klare mål skal følges af åbenhed om resultater.

Gode resultater i folkeskolen forudsætter, at kvaliteten i undervisningen hele tiden bliver bedre. Frit tilgængelig og sammenlignelig dokumentation om resultater er en effektiv måde til at udbrede viden om, hvad der virker.

Samtidig viser resultaterne skolens evne til at udvikle og forbedre sig. På den måde kan elever, forældre og skolens øvrige interessenter holde skolerne og kommunerne fast på udviklingen af undervisningens kvalitet.

Åbenhed om resultaterne giver derfor både mulighed for udvikling og forbedringer og respekt om skolen og lærerne.

Friheden skal slippes løs – men det skal være frihed under ansvar for at opnå gode resultater. Derfor skal alle relevante oplysninger om skolernes resultater – inklusive resultaterne af de nationale test – offentliggøres.

Jo mere vi ved om skolernes resultater, desto mindre behov er der desuden for detailstyring og bureaukrati. Skolerne skal have frihed til at tilrettelægge undervisningen efter lokale ønsker og behov, for eksempel gennem større frihed til fastsættelse af holddannelse, klassestørrelse og ansættelse af ikke-læreruddannede medarbejdere.

Vi afsætter 500 millioner kroner til it i folkeskolen

Vi tager allerede nu forskud på den dag, hvor det er ligeså almindeligt at have sin egen bærbare pc eller note-

book i skoletasken, som det i dag er at have en lomme-regner og et pennalhus. Derfor skal der laves en national strategi for it i folkeskolen. Der afsættes 500 millioner kroner fra ABT-fonden til sikring af fremtidens it-baserede læremidler.

Strategien skal blandt andet have fokus på, hvordan vi sikrer en fremadrettet it-infrastruktur, der matcher folkeskolens behov, og på, hvordan it kan anvendes pædagogisk, hvor viden leges ind, og hvor der er skræddersyede tilbud til elever med særlige behov.

Vi hæver karakterkravet for læreruddannelsen

Dygtige lærere er den allervæsentligste forudsætning for dygtige elever. Derfor skal vi tiltrække de bedste til læreruddannelserne.

Lærergerningens prestige skal løftes. Man skal være dygtig for at blive lærer og have bevist, at man fagligt har forudsætningerne og interessen for at undervise andre. Det vil medvirke til at sikre bedre undervisningskvalitet på læreruddannelsen med fokus på faglighed. Erfaringer fra andre lande viser, at de lande, der har det højeste faglige niveau i folkeskolen, også evner at tiltrække studerende fra den bedste ende af en årgang til læreruddannelsen.

Hidtil har alle ansøgere kunnet optages på læreruddannelsen, bortset fra i København og Århus. Et gennemsnit på mindst 4,5 (eller højere linjefagskarakterer) bliver nyt adgangskrav, samtidig med at optaget via kvote 2 gradvist vil blive reduceret.

Vi styrker inddragelsen af elever og forældre

Børnenes udvikling er naturligvis først og fremmest forældrenes ansvar. Derfor har forældrene berettigede forventninger til skolen. Men skolen skal modsat også kunne stille krav til forældrene om, at børnene møder udhvilede, har bøger med og er klar til skoledagen.

Eleverne skal også have større medindflydelse på deres egen skoledag, for eksempel skal eleverne i de større klasser vurdere deres lærere og undervisning.

Folkeskolens udvikling er ikke kun i elevernes, forældrenes eller skolens interesse. Derfor vil regeringen give mulighed for, at også eksterne parter – det vil sige repræsentanter for det lokale erhvervs- og foreningsliv eller fra lokale ungdomsuddannelser – kan deltage i skolebestyrelsesarbejdet.

Kommunerne og organisationerne har også et ansvar – for mere undervisningstid, bedre ledere, resultatløn og mindre fravær

Med regeringens udspil for en bedre folkeskole tager regeringen sin del af ansvaret for at sikre vores børn en bedre skole. Skolens aftaleparter på overenskomstområdet bør også tage deres del af ansvaret.

Lærernes undervisning i klasselokalet er skolens omdrejningspunkt. Men sammenlignet med andre lande bruger danske lærere en lille del af deres samlede arbejdstid på undervisning. Samtidig er der stor forskel på, hvor meget lærerne underviser fra skole til skole.

Hvis for eksempel alle Danmarks folkeskolelærere underviste lige så meget som i de fem kommuner, hvor lærerne underviser mest, så kunne det frigive omkring 2,3 millioner undervisningstimer på hver 60 minutter. Det svarer til mere end 3.000 fuldtidsstillinger. Det ville kunne give et væsentligt løft til undervisningen i folkeskolen. Og samtidig kunne vi sikre især de unge nyuddannede lærere en hurtigere opbygning af rutine, som kan smitte positivt af på den enkeltes undervisningskompetence og dermed bidrage til en højere kvalitet af undervisningen.

Snævre bindinger i arbejdstidsaftalerne gør det unødigt vanskeligt at lave en god skole. Her er der brug for nysyn, og øget brug af undervisningsassistenter og pædagoger i undervisningen skal være et led heri.

Skolens ledelse er helt central for undervisningen i skolen. Stærk og synlig ledelse er især vigtig, når der skal sættes nye mål og opnås bedre resultater.

Her er der brug for at se med friske øjne på muligheden for at ansætte skoleledere, der ikke har en læreruddannelse, men som har eller tilegner sig de nødvendige kompetencer inden for pædagogisk ledelse og evaluering af undervisningen mv. Regeringen opfordrer derfor til, at overenskomsterne ændres, så skolerne kan ansætte mere bredt. Det kan for eksempel være en erhvervsskoleleder, der gerne vil prøve kræfter med folkeskolen.

Lærerens løn afspejler generelt ikke lærerens kompetenceniveau, eller hvor stor en del af arbejdstiden læreren bruger på at undervise. I dag aflønnes lærerne primært med udgangspunkt i en centralt fastsat løn, som varierer afhængig af lærerens anciennitet. En større sammenhæng mellem lærernes resultater, indsats og løn kan være med til at understøtte bedre resultater i folkeskolen. Og klar anerkendelse, for eksempel i form af en kontant belønning via resultatløn, frihed til deltagelse i efteruddannelse, internationale konkurrencer, konferencer mv., bør derfor fremmes. Regeringen vil opfordre KL og de enkelte kommuner til at øge anvendelsen af resultatløn for skoleledere, lærere mv. i folkeskolen.

Meget tid sammen med dygtige og engagerede lærere er afgørende for elevernes udvikling og skolernes resultater. Og omvendt er for meget fravær dårligt for elever, lærere og skoler – fagligt såvel som socialt. Kommunerne og skolelederne bør derfor gøre så meget som muligt for at nedbringe ikke bare elevernes fravær, men også lærernes sygefravær.

Vi har brug for alle de dygtige og erfarne lærere til at skabe en ny og bedre folkeskole. Kommunerne og skolelederne bør derfor tage initiativer, der kan bidrage til at fastholde lærerne på skolerne, herunder ved at nedbringe antallet af lærere, som ender på førtidspension. Og så vil regeringen gerne have, at lærerne trækker sig senere tilbage fra arbejdsmarkedet.

Regeringen opfordrer til, at skolens forskellige parter tager ansvaret på sig, så vi sammen kan skabe en endnu bedre folkeskole.

Økonomien bag regeringens udspil

En ny og bedre folkeskole med vægt på faglighed, frihed, klare mål og åbenhed om resultater er en grundlæggende forudsætning for en veluddannet befolkning og dermed for vækst og fremgang i Danmark.

Samtidig skal vi bygge væksten på sunde offentlige finanser. Den globale finanskriser har lært os, at vi skal have pengene, før vi deler ud af dem. Og at vi skal prioritere knivskarpt.

Opfordring til kommuner og organisationer om at løfte deres ansvar

- Mere undervisningstid
- Mulighed for skoleledere uden lærerbaggrund
- Resultatløn
- Lavere sygefravær, færre på førtidspension og senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet

Hvad kendetegner den gode skole

- Fagligt dygtige og engagerede lærere
- Tydelig ledelse – fra forvaltning, på skolen og i klasserummet
- En stærk evalueringskultur
- Undervisningen er målrettet den enkelte elev
- Høj trivsel i form af positive relationer mellem elever og lærere
- En skole med en klar faglig profil
- Forældreinvolvering

Kilder: McKinsey, 2007, AKF, 2010 og Hattie, 2009.

Danmark har en af verdens dyreste folkeskoler. Derfor vil regeringen først og fremmest løfte folkeskolen ved at bruge de nuværende ressourcer bedre, for eksempel de mange penge til specialundervisning. Og så får kommunerne med regelforenklingerne og de øgede frihedsgrader bedre muligheder for selv at tage ansvar for og prioritere indsatsen for en endnu bedre folkeskole, herunder ved at omprioritere de frivogne midler til andre områder inden for folkeskolen.

Men der er også brug for at afsætte ekstra penge til omstilling, når vi skal nå regeringens ambitiøse mål for folkeskolen. Derfor vil regeringen prioritere en endnu bedre folkeskole ved samlet at tilføje 180 millioner kroner i 2011 stigende til 850 millioner kroner om året, når initiativerne er fuldt indfasede, jævnfør tabel 2.

En del af pengene kommer fra regeringens forslag om, at ikke alle unge på ungdomsuddannelserne, der modtager SU efter hjemmeboendesatsen, længere har ret til SU – de såkaldte cafépenge.

I dag falder mange unge fra en ungdomsuddannelse, fordi de ikke har en tilstrækkelig faglig ballast med fra folkeskolen. Der er intet, der tyder på, at cafépenge i højere grad får unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Derimod er faglig ballast fra folkeskolen helt afgørende for gennemførelse af en ungdomsuddannelse. Derfor prioriterer regeringen en god folkeskole med en styrket faglighed højere end cafépenge til hjemmeboende.

Desuden tilfører vi midler fra Læsefonden, for det er en afgørende prioritering for regeringen, at børn lærer at læse tidligt.

Herudover tilfører vi 500 millioner kroner fra ABT-fonden til anvendelse af it i folkeskolen, for vi prioriterer en fremtidssikret folkeskole funderet på it-baserede læremidler.

TABEL 2

Finansiering af folkeskoleudspillet.

(millioner kroner)	2011	2012	2013	2014	Indfaset
Udgifter:					
Styrkelse af fagligheden i folkeskole	178	228	500	676	851
Finansiering:					
Læsefond	150	150	150	150	150
Afskaffelse af cafépenge	0	70	350	526	701
Globaliserings- og udviklingsmidler ¹	28	8	0	0	0
I alt	178	228	500	676	851

1) Der er kun afsat globaliseringsmidler i 2011.

1

Alle børn skal kunne læse ved udgangen af 2. klasse

Alle børn skal kunne læse ved udgangen af 2. klasse, og resultaterne skal fastholdes på mellemtrinnet og i udskolingen ("Læseløftet"). Antallet af unge, der forlader folkeskolen uden at kunne læse ordentligt, skal halveres inden 2015.

Regeringen har siden 2003 sat fokus på læsning, særligt i indskoling. Vi har givet flere timer i dansk i 1.-3. klasse, og med ændringer i Fælles Mål i 2009 er der i dansk sat skærpet fokus på progressionen i elevernes læseudvikling i trin- og slutmålene og på faglig læsning i alle fag. Der er indført nationale, obligatoriske test i læsning på 2., 4., 6. og 8. klassetrin, så undervisningen kan tilrettelægges med bedst muligt udbytte for eleven. Vi har styrket undervisningen i dansk som andetsprog og givet adgang til mere fleksibelt at henvise tosprogede elever til andre skoler end distriktsskolen for at give dem bedre læringsmuligheder, og vi har afsat midler til uddannelse af læsevejledere.

Regeringsinitiativer for at styrke læsning siden 2001

- Nationale, obligatoriske test i læsning på 2., 4., 6. og 8. klassetrin (2010)
- Obligatorisk sprogvurdering af alle børn i starten af børnehaveklassen (2009)
- Indførelse af i alt seks ekstra ugentlige lektioner i dansk i 1.-3. klasse (ikrafttræden 2003 og 2006) (gradvis indfasning i skoleårene 2003/04-2005/06 og 2006/2007-2008/09)
- Læreruddannelsens linjefag i dansk er blevet aldersopdelt, så lærerstuderende kan specialisere sig i at undervise enten 1.-6. klasse eller 4.-10. klasse (2007)
- Oprettelse af en læsevejlederuddannelse (2007)
- Efteruddannelse af over 1.000 læsevejledere (2006-2009)
- Obligatorisk afgangsprøve i læsning (2006)
- Etablering af et Nationalt Videncenter for Læsning, der har til opgave at indsamle og formidle viden om læsning (2006)

Men trods en massiv indsats har skolen ikke hidtil evnet at lære alle børn, der har mulighed for det, at læse. Hver sjette elev forlader stadig folkeskolen uden at kunne læse godt nok til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Læsning er en forudsætning for at tilegne sig anden viden. Derfor er sikker læsning en altafgørende faktor for et højere fagligt niveau i folkeskolen for alle elever. Forskningen viser, at der skal sættes på læsning gennem hele skoleforløbet.

Mere end 50 procent af de tosprogede af ikke-vestlig herkomst er uden funktionelle læsekompetencer ved afslutningen af folkeskolen og opnår i gennemsnit en markant lavere PISA-score i både læsning, matematik og naturfagene end elever af dansk herkomst. Folkeskolen er ikke god nok til integration, jævnfør også regeringens ghettoudspil.

Regeringen vil derfor iværksætte følgende initiativer:

1.1

Læseløfte

Alle børn skal kunne læse sikkert inden udgangen af 2. klasse. Læseproblemer skal spottes tidligt, og der skal sættes ind med en målrettet indsats.

Læsning er forudsætningen for tilegnelse af viden i alle andre fag. Langt de fleste vil kunne lære at læse alderssvarende inden udgangen af 2. klasse, mens kun en mindre gruppe elever på grund af særlige indlæringsvanskeligheder, for eksempel ordblindhed, ikke kan lære at læse alderssvarende inden udgangen af 2. klasse.

Det er vigtigt at fastholde fokus på læsning igennem hele skoleforløbet. Alderssvarende sikker læsning er ikke det samme i 2. klasse som i 9. klasse.

Læsevejledere har haft afgørende indflydelse på udviklingen de steder, hvor man har succes med at få alle børn til at lære at læse.

Regeringen foreslår derfor:

- **Tidlig indsats.** Der sættes fælles klare mål for børns læring i dagtilbud, herunder for sprogudviklingen. Der indføres fagopdelt danskundervisning i børnehaveklassen. Børnehaveklasseledere efteruddannes med henblik på at kunne varetage danskundervisningen i børnehaveklassen, og der sættes øget fokus på læsning i læreruddannelsen. Der indføres endvidere obligatorisk sproglig vurdering i 1. klasse, herunder i forhold til ordblindhed eller andre læsevanskeligheder med henblik på så tidligt som muligt at kunne sætte målrettet ind i forhold til læseproblemer.
- **Nationalt minimumsniveau for læsefærdighed i 2. klasse.** I 2. klasse gennemføres inden jul nationale test i læsning. Testen udgør grundlaget for en vurdering af, om eleven forventes at kunne læse sikkert og

alderssvarende inden udgangen af 2. klasse. Elevernes niveau måles som noget nyt ud fra et nationalt fastsat minimumsniveau for alderssvarende læsefærdigheder i 2. klasse. Hvis ikke eleven læser alderssvarende, får kommunen pligt til at iværksætte en intensiv opfølgende læseindsats baseret på fagligt anerkendte undervisningsmetoder. Indsatsen skal beskrives og konkretiseres i elevplanen. Den særlige indsats kan for eksempel bestå af en daglig lektion i 15 uger organiseret som individuelt tilrettelagt undervisning i små hold. Der gennemføres en opfølgende national test i læsning for alle elever ved udgangen af 2. klasse, med henblik på at sikre at læseløftet er opfyldt.

- **Særlig indsats efter 2. klasse.** For de elever, der trods den intensive læseindsats i børnehaveklassen til 2. klasse endnu ikke kan læse ved udgangen af 2. klasse, får kommunen pligt til at afklare, hvilken læsestøtte den enkelte elev har krav på. Og kommunen får ligeledes pligt til at tilrettelægge støtten fremadrettet, så eleverne bliver bedre til at læse. Elevernes ret til læsestøtte skal indskrives i elevplanen, så den indsats, som den enkelte elev har ret til, står klart for skolen, eleven og forældrene.
- **Fokus på læsning i hele skoleforløbet.** Som opfølgning på læseløftet udvikles materialer og redskaber til styrkelse af læsning på særligt mellemtrinnet og i udskoling. Der sættes øget fokus på læsning og på dansk som andetsprog i læreruddannelsen. Og der afsættes midler til rådgivning og vejledning af skoler og kommuner med særlige udfordringer på læseområdet.

1.2

Styrket integrationsindsats i skolen

Undervisningen i dansk som andetsprog skal styrkes, og kommunerne skal, hvor der er særlige udfordringer i forhold til mange tosprogede elever, have bedre muligheder for lokalt at tage hånd om problemerne. De frie grundskoler skal tilskyndes til at tage et større ansvar for integrationsopgaven.

Forskning i Danmark og udlandet tyder på, at skoler med mange tosprogede elever klarer sig dårligere end skoler med færre tosprogede elever. Flere børn og unge i udsatte boligområder skal bryde ud af den sociale isolation. Målet er, at disse børn og unge skal tilegne sig bedre dansk kundskaber, gennemføre folkeskolen med bedre resultater, og at flere af de unge efterfølgende skal gennemføre en uddannelse.

Regeringen foreslår derfor:

- **Undervisningen i dansk som andetsprog styrkes.** Lærere og ledere på skoler med mange tosprogede elever opkvalificeres i undervisning i dansk som andetsprog. Der sættes øget fokus på læsning for tosprogede elever i læreruddannelsen. Og der udarbejdes inspirationsmateriale til lærernes arbejde med dansk som andetsprog.
- **Øgede frihedsgrader i ghettoområder.** I regeringens ghettoudspil fra oktober 2010 indgår en række initiativer, som sigter på at forbedre kommunernes muligheder for integration i skolen. Kommuner med større udsatte boligområder får mulighed for at oprette skoledistrikter, der ikke er geografisk sammenhængende. Kommunerne får frihed til at oprette heldags-skoler blandt andet i – eller i tilknytning til – udsatte boligområder. Initiativerne vil blive udmøntet efter aftale med den enkelte kommune, herunder inden for rammerne af det strategiske samarbejde, som omfatter de 17 kommuner, der har ghettoområder.
- **Styrket tilsyn i skoler med mange tosprogede.** Regeringen vil skærpe tilsynet med elevernes færdigheder i dansk i de frie grundskoler ved at benytte de nationale test i dansk som en obligatorisk del af tilsynet. Regeringen vil desuden skærpe tilsynet i forhold til kommunale folkeskoler med mange tosprogede elever eller mange elever med sprogstøttebehov, ved at dette særlige fokusområde indgår i kommunernes kvalitetsudviklingsrapporter. Endelig vil regeringen give kommunerne mulighed for at etablere et antal

“integrationspladser” til børn med anden etnisk baggrund end dansk, så de lettere kan skifte skole og komme i en klasse med relativt få tosprogede elever.

- **Frie grundskoler skal løfte en større del af integrationsopgaven.** Der etableres en pulje inden for de frie grundskolers bevillingsramme, der belønner de frie grundskoler, som vil gøre en ekstra indsats for at løfte deres andel af integrationsopgaverne i områder med mange tosprogede elever. Puljen målrettes skoler med få tosprogede elever, der optager disse elever.

Regeringsinitiativer på integrationsområdet siden 2001

- Fremrykket og obligatorisk sprogstimulering til alle tosprogede småbørn med behov herfor fra treårsalderen (2003 og 2004). Fra 2010 er alle småbørn med sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering, omfattet af reglerne (2010)
- Etablering af en Tosprogs-Taskforce (2008 – medio 2012), der arbejder med at udbrede viden, værktøjer og gode eksempler på, hvordan kommuner og skoler sikrer tosprogede elevers faglighed på grundskoler
- Reform af pædagog- og læreruddannelserne, som blandt andet sikrer, at nyuddannede pædagoger og lærere har viden om sprogstimulering og undervisning af tosprogede elever (2007)
- Styrket dansk som andetsprog for tosprogede elever i folkeskolen, herunder udvidet adgang til at henvise tosprogede elever til andre skoler end distriktsskolen (2006)

2

Det, eleverne nu kan i 9. klasse, skal de fremover kunne i 8. klasse

Ambitionsniveauet for undervisningen skal sættes op. Elever i 8. klasse skal i 2020 kunne det samme, som eleverne i 9. klasse kan i dag.

Regeringen har siden 2001 taget en række initiativer for at løfte det faglige niveau i folkeskolen. Vi har blandt andet indført obligatoriske nationale test, elevplaner og kvalitetsrapporter. Og vi har tilført flere timer i dansk, matematik, fysik/kemi, engelsk, historie og idræt.

Regeringens hidtidige initiativer for at styrke fagligheden

- Obligatoriske nationale test (2010)
- Flere timer i fagene dansk, matematik, fysik/kemi, engelsk, historie og idræt (gradvis indfasning i skoleårene 2003/04-2009/10)
- Undervisningspligten er udvidet fra ni til ti år (2009), ved at børnehaveklassen er gjort obligatorisk
- Krav om kommunale mål- og indholdsbeskrivelser for skolefritidsordningerne (2009)
- Obligatoriske afgangsprøver ved afslutningen af 9. klasse, samtidig med at flere fag er blevet prøvofag (2006)
- Bedre fysiske rammer i folkeskolen gennem Kvalitetsfonden, hvor der er afsat midler til fysiske forbedringer til blandt andet folkeskolen
- Styrket it-anvendelse i folkeskolen gennem programmet "it i folkeskolen", hvor der var afsat 495 millioner kroner i perioden 2004-2007
- Præcisering af folkeskolens formålsparagraf med tydeliggørelse af, at det er en central opgave for folkeskolen at give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse (2006)
- Elevplaner (2006)
- Kvalitetsrapporter (2006)
- Bindende nationale mål for undervisningen (2003)

Det tager ti år, fra en elev begynder i skolen, til resultaterne af anstrengelserne viser sig i afgangsprøven og i PISA-undersøgelserne. Det er derfor stadig for tidligt at konkludere, hvor stor virkningen af de enkelte initiativer har været. Men det kan konstateres, at danske elevers faglige færdigheder, når de forlader folkeskolen, stadig kun er gennemsnitlige set i forhold til andre lande. Den helt nye PISA-undersøgelse fra 2009 viser, at de faglige færdigheder blandt 15-årige danske elever ikke er på niveau med de bedste lande, men fortsat kun gennemsnitlige.

Samtidig har regeringen et overordnet mål om, at de danske elever kommer hurtigere igennem uddannelses-systemet og ud på arbejdsmarkedet. Fagligheden skal styrkes, så eleverne kan tilegne sig viden hurtigere og bedre. Og så der bliver en bedre balance mellem det antal år, vi uddanner os, og det antal år, vi er på arbejdsmarkedet.

I mange af de lande, vi normalt sammenligner os med, starter børnene tidligere og har ofte en længere skoledag end danske børn. Danske skolebørn har i indskolingen ofte en meget kort skoledag. Som følge heraf tilbringer det store flertal af skolebørn lang tid i skolefritidsordningen (SFO) før og efter den obligatoriske skoledag, mens undervisningen i skolens fag finder sted i et relativt sammenpresset forløb.

Hvis vi skal fremtidssikre folkeskolen, er der fortsat store udfordringer med – og et stort potentiale i – at øge anvendelsen og integrationen af it i skolens dagligdag, ligesom vi kan blive bedre til at inddrage den internationale dimension i folkeskolen og til at understøtte talentudviklingen.

Regeringen vil derfor iværksætte følgende initiativer:

2.1

Folkeskolens mål skal præciseres og prioriteres

Elever, forældre og lærere skal vide, hvad der skal nås, og hvad de kan forvente af undervisningen i de enkelte fag. Det vil være afgørende for en hurtigere faglig progression, der leder til, at elever i 8. klasse i 2020 kan det samme, som elever i 9. klasse kan i dag.

De nuværende mål, Fælles Mål, er meget omfattende, uklare og kan være svært forståelige for dem, der skal bruge dem, nemlig elever, lærere og forældre. Målene er ikke præcise nok i forhold til, hvad eleverne specifikt skal kunne på bestemte klassetrin i bestemte fag. Folkeskolens mål skal fremover være enkle, præcise og i øvrigt også omfatte mål for elevernes alsidige udvikling, som er en væsentlig del af skolernes opgave, der ikke i dag er opstillet mål for.

Eksempel på trinmål i dag

Eksempler på trinmål og slutmål i Fælles Mål 2009:

- **Matematik, trinmål efter 3. klasse:**
bruge uformelle repræsentationsformer sammen med symbolsprog og arbejde med deres indbyrdes forbindelser (repræsentationskompetence)
- **Dansk, slutmål efter 9. klasse:**
gøre rede for og vurdere etiske, æstetiske og historiske aspekter i litterære tekster og andre udtryksformer
- **Geografi, trinmål efter 9. klasse:**
kende til muligheder for beskæftigelse i vækstområder og udkantsområder
- **Biologi, trinmål efter 9. klasse:**
forklare årsager, betydning og foranstaltninger i forbindelse med miljø- og sundhedsproblemer såvel lokalt som globalt

Der er i dag et meget stort antal trinmål i fagene. Eksempelvis er der i faget matematik 132 trinmål, og i faget geografi 70 trinmål.

Regeringen foreslår derfor:

- **Fælles Mål skærpes og præciseres.** Vi skal have et kundskabsløft. Målene hæves derfor, så de afspejler, at elever fremover skal kunne det, de kan i dag i 9. klasse, allerede i 8. klasse. Samtidig skal det faglige niveau for 9. klasse højnes. Der skal fastsættes et nyt 9.-klasse-niveau. Et års ekstra læringstilvækst svarer til det niveau, som vil være nødvendigt for at løfte danske elever fra den nuværende gennemsnitlige placering i PISA-undersøgelserne til et niveau i topfem. Målene skal samtidig være færre og tydeligere, så det bliver lettere for lærere, elever og forældre at forstå og forholde sig til målene. Der skal på hvert klassetrin i alle fag være klare og præcise mål for, hvad alle elever skal lære (basismål), og hvad der herudover skal stræbes efter, så alle elever udfordres mest muligt.
- **Flere timer i dansk, matematik, engelsk og naturfag (natur/teknik, biologi, geografi og fysik/kemi).** De eksisterende timer – i alt 240 klokketimer gennem hele skoleforløbet – reserveret til "klassens tid" afskaffes, og timerne anvendes til at udvide de vejledende timetal i dansk, matematik, engelsk og naturfag (natur/teknik, biologi, geografi og fysik/kemi). Emner, der har været drøftet i klassens tid, vil fremover fleksibelt blive integreret i øvrige fag og aktiviteter.
- **Slut- og trinmål for den alsidige udvikling.** Der fastsættes mål, der angiver, hvilke kompetencer det forventes, at eleverne har tilegnet sig på udvalgte klassetrin gennem skoleforløbet. Kompetencerne kan blandt andet være i forhold til samarbejde, konfliktløsning mv.
- **Styrkelse af undervisning i entreprenørskab i skolen.** I forbindelse med udarbejdelsen af nye mål for folkeskolen skal entreprenørskab afspejles i relevante fags trin- og slutmål. Der udarbejdes endvidere en vejledning til arbejdet med entreprenørskab i grundskolen og i ungdomsskolen.

Godt eksempel på, hvordan der kan arbejdes med mål for alsidig udvikling i dag

I en kommune har man valgt at udforme arbejdet med elevernes alsidige udvikling efter samme model som målene for fagene. Det betyder, at der er opstillet trinmål efter 3., 6. og 9./10. klasse inden for seks udvalgte kompetenceområder, der hver især er nærmere defineret. Kompetenceområdet Samarbejdsfærdighed er for eksempel defineret således: "Samarbejdsfærdighed drejer sig om at kunne fastholde en fælles opgave eller aktivitet, at hjælpe andre, at følge regler og at kunne tage initiativ og komme med konstruktive forslag." Trinmålene for Samarbejdsfærdighed efter 9./10. klasse er som følger: "Arbejdet

skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kompetencer, der sætter dem i stand til at:

- Være aktive og tage initiativ i forskellige samarbejdssituationer
- Kunne se sig selv som en del af et større fællesskab og opstille mål for fællesskabet i samarbejde med andre
- Foretage selvstændig konfliktløsning
- Hjælpe andre og modtage hjælp
- Udføre hverdagens faste rutiner."

Strategi for entreprenørskab

Regeringen vedtog i efteråret 2009 en strategi for uddannelse i entreprenørskab med henblik på at styrke uddannelsessystemets rolle i at stimulere innovation og entreprenørskab. Som led i strategien blev blandt andet udvikling af undervisningsmaterialer

til hele uddannelsessystemet, efteruddannelse af lærere mv. samlet i Fonden for entreprenørskab. Blandt fondens arbejdsopgaver på grundskoleområdet er at yde en permanent indsats for at styrke undervisningen i entreprenørskab.

2.2

Udvidet sekstimers sammenhængende skoledag

En god start på skolen er afgørende for, at alle elever får det bedst mulige ud af deres skolegang.

En sammenhængende sekstimers skoledag vil give de yngste elever en tryk og sammenhængende skoledag og sikre, at børnene får den bedst mulige start på skolegangen. Den sekstimers skoledag med mere undervisning skal være grundlaget for en ny og bedre folkeskole, hvor fundamentet for en væsentlig forøgelse af elevernes faglige ballast støbes.

Det vil gavne indlæringen, når der i løbet af skoledagen bliver bedre plads til, at man kan veksle mellem undervisning, leg og fysisk aktivitet. Især gælder det for mange drenge, at hjernen bliver klar til mere viden, hvis der også er tid til at spille bold eller løbe en tur. Og vi skal stimulere alle børns lyst til at lære ved at give plads til at lege ny viden ind.

Samtidig harmonerer muligheden for for eksempel lektielæsning i skoletiden bedre med mange moderne familiers hverdag, hvor lektierne ellers skal passes ind efter skolefritidsordningen og mellem fritidsaktiviteter, aftensmad og fornuftige sengetider.

Vi finansierer den sekstimers sammenhængende skoledag ved, at ikke alle på ungdomsuddannelserne, der i dag får SU efter hjemmeboendesatsen, længere har ret til SU – de såkaldte cafépenge. Det gør vi, fordi vi prioriterer en god folkeskole med en styrket faglighed højere end cafépenge til hjemmeboende.

Regeringen foreslår derfor:

- **Udvidet sekstimers sammenhængende skoledag.** Alle børn, der begynder i børnehaveklassen fra skoleåret 2012/2013, skal i indskoling (børnehaveklasse til og med 3. klasse) have en sekstimers sammenhængende skoledag med mere undervisning og plads til leg, lektielæsning, fysisk aktivitet og kreativ

udfoldelse. Skoledagen kan for eksempel bestå af fem lektioner med traditionel faglig undervisning kombineret med en times øvrige aktiviteter, der kan omfatte musiske og kreative projekter og ikke mindst fysisk udfoldelse og lektiehjælp. Længere pauser vil også give eleverne tid og ro til at spise deres frokost og eventuelt deltage i skolens madordning. Regeringen vil opfordre kommunerne og skolerne til at tilrettelægge undervisningen i indskoling via et øget samarbejde mellem pædagoger og lærere og med en større inddragelse af undervisningsassistenter.

Muligheder ved brug af undervisningsassistenter

I forbindelse med etableringen af en sekstimers sammenhængende skoledag vil en anvendelse af undervisningsassistenter i langt højere grad kunne bidrage i følgende situationer:

- Fysiske og kreative aktiviteter såsom boldspil, musik og sanglege, billedværksted mv.
- Varetagelse af lektiehjælpscafeer og deltagelse i projektorienterede aktiviteter
- I forbindelse med undervisningen af elever med særlige behov
- Støtte til elever med særlige behov i løbet af timen
- Tilsyn med eleverne i frikvartererne, voksen-tilstedeværelse i timerne mv.

Eksempel på en sekstimers skoledag for børnehaveklasse til 3. klasse

En skoledag på seks timer i de små klasser skal give en tryk og solid skolestart med mere undervisning og plads til leg, lektielæsning, fysisk aktivitet og kreativ udfoldelse.

Skoledagens aktiviteter kan for eksempel deles op i

1. Fagrelaterede lektioner. For børnehaveklassens vedkommende er der tale om temarelateret undervisning og fagopdelt dansk. For de øvrige klasser er der tale om undervisningstid i fag og tværfaglige temaforløb
2. Fag-/emne-/projektstyrede lektioner kaldet øvrige aktiviteter. Dette er en kombination af undervisningstid og pædagogisk tid, der tilrettelægges i overensstemmelse med faglige/tværfaglige mål og mål for den alsidige udvikling
3. Pauser.

Eksempel på opdelingen af skoledagen i børnehaveklasse til 3. klasse:

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
8.00-8.45	Dansk	Dansk	Tværfagligt tema – for eksempel	Dansk	Kristendoms-kundskab
8.45-9.30	Dansk	Matematik	H.C. Andersen	Matematik	Klassemøde/ fællessamling
9.30-10.00	Pause	Pause	Pause	Pause	Pause
10.00-10.45	Fagrelaterede lektioner eller fag-/emne-/projektstyrede lektioner for eksempel natur/teknik, musik og bevægelse, billedkunst. Om onsdagen fortsættelse af onsdagstemaerne.				
10.45-11.30					
11.30-12.15	Frokost og pause samt fysisk aktivitet				
12.15-13.00	Fagrelaterede lektioner eller fag-/emne-/projektstyrede lektioner				
13.00-13.15	Pause	Pause	Pause	Pause	Pause
13.15-14.00	Natur/teknik/ lektiecafé/ læsebånd	Udeidræt/ lektiecafé/ læsebånd	Matematik/ lektiecafé/ læsebånd	Dansk/ lektiecafé/ læsebånd	Fysisk aktivitet og motion

Undervisningsministeriet har i 2010 udarbejdet et idékatalog om fysisk aktivitet og motion i folkeskolen, som kan inspirere skolerne til inddragelse af idræt i den sekstimers sammenhængende skoledag.

2.3

Ny model for udskoling

De sidste år i folkeskolen er vigtige for elevernes videre valg af uddannelse og erhverv. I disse år er det derfor afgørende at understøtte elevernes forskellige interesser og måder at lære på og lette overgangen til fortsat uddannelse eller eventuelt job.

Alt for mange elever på de ældste klassetrin (7.-9. klasse) er svære at motivere og bliver derfor skoletrætte. De er ofte også uafklarede i forhold til valg af ungdomsuddannelse. Andre unge har brug for ekstra udfordringer og mulighed for at udfolde deres talenter.

Regeringen foreslår derfor:

- **Emnebaserede udskolingslinjer.** Kommunerne får mulighed for at oprette særlige emnebaserede udskolingslinjer i 7.-9. klasse som alternativ og supplement til den eksisterende valgfagsordning. Eleverne får hermed mulighed for at vælge en linje med tilhørende emnebaserede fag/temaer – for eksempel en internationaliseringslinje med fokus på fremmedsprog, en erhvervslinje i samarbejde med en erhvervsskole eller en it-linje. Det vil også være muligt at oprette særlige emnebaserede udskolingslinjer i for eksempel innovation og entreprenørskab. På skoler, der indfører linjer i udskoling indføres en linjeprojekt opgave, hvor eleverne går til prøve i et projekt, der udarbejdes inden for den valgte linje.
- **Foreløbig vurdering af uddannelsesparathed i 8. klasse.** Der udarbejdes en foreløbig vurdering af uddannelsesparathed for eleverne i 8. klasse, således at elever, lærere og forældre tidligt bliver opmærksomme på, om der er brug for en ekstra indsats, for at den unge kan nå sine mål for videre uddannelse. Vurderingen udformes sammentænkt med vurderingen af uddannelsesparathed i 9. og 10. klasse, således at folkeskolen og vejledningen i samarbejde kan fokusere på de elever, der skønnes at få vanskeligt ved at opnå uddannelsesparathed ved udgangen af 9. eller 10. klasse.

2.4 Folkeskolens afgangsprøver skal moderniseres

Folkeskolens prøver skal vurdere og udfordre elevernes færdigheder og kundskaber. Samtidig skal prøverne motivere og engagere eleverne til at gøre deres bedste og måle hele spekteret af kompetencer hos eleverne og deres evne til at bruge den tilegnede viden.

Afgangsprøverne, de nationale obligatoriske test og øvrige evalueringsmetoder skal opdateres i takt med, at der opstilles nye ambitiøse mål og højere faglige krav til eleverne. Der vil således blive tale om ændringer både i prøveformen og prøvernes indhold, så det sikres, at der er overensstemmelse mellem, hvad fagenes indhold er, og hvad prøverne tester. Endvidere skal det sikres, at afgangsprøverne afspejler kravene ved start på en ungdomsuddannelse.

I dag får eleverne fra 8. klassetrin mindst to gange om året karakterer i alle prøvefag. Herudover får eleverne en udtalelse i idræt.

Regeringen lægger vægt på, at alle fag karakterbedømmes i de større klasser for at sikre børn og forældre en tydelig tilbagemelding på elevens præstation og for at understrege, at alle fag er vigtige.

Regeringen foreslår derfor:

- **Karakterbedømmelse i alle fag.** Der skal fremover gives standpunktskarakter i alle fag senest fra 6. klasse.
- **Modernisering af prøver.** Prøverne tilpasses i forhold til de nye ambitiøse mål og højere faglige krav. Samtidig moderniseres prøverne i forhold til den digitale udvikling mv. For eksempel vil det være muligt at tilrettelægge prøver, hvor der er frihed til at anvende internettet, og hvor der automatisk kontrolleres for plagiat og anden uretmæssig hjælp. Det vil også være muligt at tilrettelægge prøver, hvor lærernes arbejde med at rette prøven minimeres. Lærerne kan til gengæld fokusere mere på at give en fremadrettet tilbagemelding til eleverne på prøverne.
- **Prøve i projektopgaven.** Der indføres en prøve i projektopgaven/den nye linjeprojektopgave på 9. klassetrin, så eleverne får en egentlig prøveevaluering med censur af deres præstation i lighed med de øvrige afgangsprøver.

2.5

National strategi for anvendelse af it i folkeskolen

Folkeskolen skal fremtidssikres via større satsning på it og digitale læremidler.

Fremtidens folkeskole vil være baseret på it og viden. Men selv om udviklingen er i gang på mange skoler, er vi ikke gode nok til at bruge it i undervisningen. Vi skal allerede nu tage forskud på den dag, hvor det er ligeså almindeligt at have sin egen bærbare pc eller notebook i skoletasken, som det i dag er at have en lommeregner og et pennalhus.

Mange elever har allerede i dag en bærbare pc eller notebook. Regeringen lægger vægt på, at elevernes eget udstyr så vidt muligt udnyttes og nyttiggøres i undervisningen, og at de offentlige midler dermed kan målrettes de elever, som ikke selv har adgang til tidssvarende udstyr.

Regeringen foreslår derfor:

- **National strategi for it i folkeskolen.** Regeringen vil i 2011 udarbejde en fælles national strategi for anvendelsen af it og digitale læremidler i undervisningen for yderligere at understøtte en styrkelse af fagligheden i folkeskolen. Strategien skal blandt andet have fokus på, hvordan vi sikrer en fremadrettet it-infrastruktur, der matcher folkeskolens behov, og på, hvordan it kan anvendes pædagogisk, hvor viden leges ind, og hvor der er skræddersyede tilbud til elever med særlige behov. Strategien skal vurdere mulighederne for i videst muligt omfang at udnytte

og nyttiggøre elevernes egne pc'er/notebooks i undervisningen, i takt med at flere og flere får adgang til disse, herunder behovet for standarder, som digitale læremidler skal leve op til, for at disse kan anvendes problemløst på forskelligt udstyr. Der afholdes politiske temadrøftelser om arbejdet med involvering af relevante interessenter primo 2011, og strategien offentliggøres senest primo maj 2011.

- **500 millioner kroner fra ABT-fonden.** Der reserveres 500 millioner kroner fra ABT-fonden til udrulning af fremtidens it-baserede læremidler. De konkrete investeringer prioriteres på baggrund af den nationale strategi for it i folkeskolen.
- **Digitale demonstrationsskoler.** Der iværksættes forsøg med digitale demonstrationsskoler i samarbejde med it-branchen, forlag, KL, interesserede kommuner og eventuelt med inddragelse af DPU, professionshøjskolerne og IT-universitetet med flere. Samtidig udarbejdes i samarbejde med KL en standardkontrakt, som kan anvendes af skoler, der ønsker at lade for eksempel private virksomheder sponsorere læremidler eller lignende, herunder digitale læremidler.

Det videre arbejde med den nationale strategi for anvendelsen af it i folkeskolen vil indgå i den kommende fælles offentlige digitaliseringsstrategi.

2.6

Internationalisering

Danske elever skal rustes til en fremtid i den globaliserede verden.

Lande som Kina og Indien satser massivt på sprogfag, ved at deres elever ikke bare kan et eller to – men flere fremmedsprog. Samtidig udvikles deres skolesystemer i et internationalt miljø via blandt andet udvekslingsaftaler og filialer af skoler i andre lande. Det er de lande, Danmark skal konkurrere med om fremtidens vækstmarkeder. Vi må ikke sakke agterud.

Særligt en række frie grundskoler har taget fat på at tilpasse sproguddannelsen mv. til en ny verden, hvor blandt andet Asien fylder mere. Den udvikling skal folkeskolen også have mulighed for at koble sig på.

Regeringen foreslår derfor:

- **Strategi for fremmedsprog.** Regeringen vil udarbejde en samlet strategi for fremmedsprog i uddannelserne, herunder i folkeskolen, der sætter fokus på, hvordan danske elever og studerende får tilstrækkelige fremmedsprogskompetencer til at konkurrere mod de bedste i verden om fremtidens vidensjob. Endvidere skal der åbnes mulighed for at tage folkeskolens afgangsprøve i andre sprogfag end engelsk, tysk og fransk. Det kan for eksempel være kinesisk, som flere skoler har vist interesse for.

- **Flere udvekslingsaftaler.** Regeringen vil opfordre kommuner og skoler til at indgå flere udvekslingsaftaler mellem danske skoler og skoler i udlandet om udveksling af lærere og elever. Opfordringen skal ses i sammenhæng med de nye muligheder for internationaliseringslinjer i udskolingen, herunder med mulighed for undervisning på engelsk.
- **Alle elever skal kunne vælge mellem tysk og fransk.** Det skal være muligt for samtlige elever at vælge mellem tysk og fransk som tilbudsfag fra senest 7. klasse. Det vil sige, at mindst en af kommunens skoler skal tilbyde undervisning i fransk, eller der skal indgås aftale med en nabokommune om at varetage undervisningen. Det fastholdes, at alle skoler skal tilbyde tysk.

2.7 Talent

Folkeskolen skal være med til at spotte, udvikle og udfordre elever med særlige talenter. Gode vilkår for de særligt talentfulde unge er med til at løfte det samlede niveau i skolen.

Alle skal udfordres maksimalt i forhold til deres evner. Vi skal gøre op med mantraet om, at det, ikke alle kan lære, skal ingen lære. Dygtige og talentfulde børn skal udfordres. Gode vilkår for de mest talentfulde elever er også med til at trække niveauet for de øvrige elever op.

Regeringen foreslår derfor:

- **Talentklasser.** Kommunerne skal have frihed til at oprette særlige talentklasser på alle klassetrin. Talentklasserne giver mulighed for, at undervisningen kan tilrettelægges således, at bestemte klasser undervises i visse fag, for eksempel naturfag eller sprog, på et højere niveau, eller at der tages hensyn til elevernes ønsker og muligheder for at dyrke for eksempel idræt eller musik på et højere niveau eller arbejde målrettet med idéudvikling og innovation. Talentklasserne skal være åbne for alle, der ønsker det, og er ikke ekskluderende. Dette skal ses i sammenhæng med, at reglerne for holddannelse liberaliseres markant,

så det for eksempel bliver muligt at undervise de elever fra en klasse, som har talent og behov for ekstra udfordringer i for eksempel matematik, på ét hold, mens klassens elever, som har behov for mere støtte, undervises på et andet hold, jævnfør afsnit 7.2 om større frihedsgrader til blandt andet holddannelse.

- **Eliteidrætsklasser.** Det skal være muligt, at skoler efter godkendelse fra Undervisningsministeriet kan oprette eliteidrætsklasser, hvor det er en forudsætning for optagelse, at eleverne har et højt sportsligt niveau.
- **Opfølgning på talentarbejdsgruppens rapport.** Regeringen har nedsat en talentarbejdsgruppe, som i foråret 2011 vil komme med yderligere forslag til, hvordan talentindsatsen i uddannelsessystemet kan styrkes, herunder i folkeskolen. Der afsættes i alt 20 millioner kroner fra 2011 til 2014 til at følge op på arbejdsgruppens anbefalinger.

3

Færre elever skal i specialklasser og på specialskoler

Færre elever skal i specialklasser og på specialskoler. Mindst 97 procent af alle elever i folkeskolen skal inkluderes i den almindelige undervisning i 2020. I 2015 skal andelen være øget til 96 procent.

Med kommunalreformen den 1. januar 2007 blev myndigheds- og finansieringsansvaret for folkeskolens specialundervisning, herunder den specialpædagogiske bistand til førskolebørn, og specialundervisning for voksne samlet hos kommunalbestyrelserne. Det var kommunalreformens mål, at opgaverne skulle løses tættere på borgerne og i samarbejde med de almindelige tilbud, samtidig med at de specialiserede tilbud blev fastholdt og videreudviklet.

Regeringens hidtidige initiativer på specialundervisningsområdet

- Ændring af proceduren for indsendelse af klager til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning. Klager skal fremover sendes til den myndighed, der har truffet afgørelsen, med henblik på genvurdering (2010)
- Inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning kan undlades i de tilfælde, hvor skolens leder vurderer, at en pædagogisk-psykologisk vurdering af eleven ikke er nødvendig for iværksættelse af specialundervisning i enkelte fag, og hvor forældrene er enige heri (2009)
- Med kommunalreformen den 1. januar 2007 blev myndigheds- og finansieringsansvaret for folkeskolens specialundervisning, herunder den specialpædagogiske bistand til førskolebørn og specialundervisning for voksne samlet hos kommunalbestyrelsen

Men omfanget af og udgifterne til specialundervisning har været kraftigt stigende de senere år. 14 procent af eleverne i folkeskolen modtager i dag specialundervisning svarende til 84.000 elever. Knap halvdelen af disse elever – svarende til seks procent af alle elever i folkeskolen – undervises i specialskoler og specialklasser. Der bruges samlet set cirka 13 milliarder kroner årligt på specialundervisningsområdet svarende til cirka 30 procent af de samlede udgifter til folkeskolen.

Disse midler skal bruges bedre og målrettes en folkeskole, der kan rumme alle elever, og hvor vi kan dokumentere udbyttet for den enkelte elev. Det ligger også i tråd med den internationale anerkendte målsætning om inklusion af specialundervisningselever i den almindelige folkeskole, som blev vedtaget på verdenskonferencen i Salamanca om specialundervisning i juni 1994.

Regeringen vil derfor iværksætte følgende initiativ:

3.1

Specialundervisning

Regeringen og KL er enige om vigtigheden af, at stort set alle elever skal kunne rummes i den almindelige undervisning.

En gradvis flytning af visse grupper af elever, så regeringens målsætning om, at 97 procent af eleverne er inkluderet i den almindelige undervisning, vil isoleret set kunne frigøre et provenu på cirka 350 millioner kroner i 2012 stigende til minimum 2 milliarder kroner i 2020 til styrkelse af undervisningen i normalklassen. Det svarer til godt 4.300 lærere ved fuld indfasning. Til gengæld vil kommunerne i et vist omfang skulle afholde ekstra udgifter til ekstra støtte mv. i forbindelse med integrationen af de tidligere specialskoleelever i den almindelige folkeskole. Herved vil flere lærere med specialpædagogiske kompetencer kunne indgå i den almindelige undervisning.

Regeringen foreslår derfor:

- **Aftale om inklusion.** I forlængelse af kommuneaftalen for 2011 vil regeringen søge at indgå aftale med KL om, at 96 procent af eleverne i år 2015 og 97 procent af eleverne i 2020 skal inkluderes i den almindelige folkeskole, og at parterne årligt følger op på, at udviklingen er på rette spor.
- **Moderniseret lovgivning og eftersyn af klage-regler.** I forlængelse af kommuneaftalen for 2011 gennemføres en lovændring med henblik på at afgrænse specialundervisning til kun at omfatte elever med behov for støtte i den overvejende del af undervisningstiden. Regeringen vil desuden gennemføre et eftersyn af reglerne for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, der understøtter kommunernes muligheder for at gøre folkeskolen mere inkluderende.
- **Understøttende indsatser.** I forlængelse af kommuneaftalen gennemføres en række inklusionsfremmende indsatser vedrørende budget- og økonomistyring, pædagogisk-psykologisk rådgivning og lærernes kompetenceudvikling. Regeringen vil opfordre til, at de højt specialiserede undervisningsressourcer målrettes mod at undervise andre lærere i at bruge særlige metoder og teknologi til at hjælpe elever med særlige behov som led i den almindelige undervisning. I dag er det ofte sådan, at højt specialiserede undervisere underviser ganske få børn med specialundervisningsbehov.

4

Fremtidens lærere skal rekrutteres blandt de bedste studerende

Danske lærere skal fremover rekrutteres blandt de bedste studerende. Samtidig skal der ske en målretning af lærernes efteruddannelse. Skoleledernes lederuddannelse skal styrkes med stærkt fokus på ledelse af pædagogiske processer og evaluering af undervisningen.

Regeringen har i 2007 gennemført en reform af læreruddannelsen med færre og større linjefag, linjefag i specialpædagogik samt aldersspecialisering af linjefagene dansk og matematik. De første lærere fra den nye læreruddannelse bliver færdige i sommeren 2011.

Regeringen har også styrket rammerne for efter- og videreuddannelse i forbindelse med kvalitetsreformen og har blandt andet afsat midler i de offentlige overenskomster til styrket kompetenceudvikling og efter- og videreuddannelse af folkeskolelærere og skoleledere.

Men der er fortsat for mange på læreruddannelsen, som har for dårlige faglige kompetencer med sig fra ungdomsuddannelsen. På trods af at læreruddannelsen er landets andenstørste videregående uddannelse, har uddannelsen i en årrække været forbundet med faldende prestige, og mange dygtige unge fravælger af den grund uddannelsen. Flere analyser har peget på, at den til tider negative opfattelse af læreruddannelsen er forbundet med, at der på størstedelen af landets læreruddannelsessteder er frit optag.

Regeringen vil derfor iværksætte følgende initiativer:

Regeringens initiativer vedrørende en bedre læreruddannelse

- Ramme for forsøg med læreruddannelsen – blandt andet med henblik på forsøg med øget faglighed (2009)
- Afsat 100 millioner kroner i forbindelse med kvalitetsreformen til styrkelse af lærernes grunduddannelse (2008)
- Styrkelse af rammerne for efter- og videreuddannelse i forbindelse med kvalitetsreformen (blandt andet afsat midler i de offentlige overenskomster) (2008)
- Reform af læreruddannelsen (færre og større linjefag, linjefag i specialpædagogik, aldersspecialisering af linjefagene dansk og matematik og karakterkrav til de enkelte linjefag) (2007)

4.1

Bedre kvalificerede lærere

Dygtige lærere, der er stolte af deres job og glade for og engagerede i at undervise, er helt centrale for en styrkelse af fagligheden i folkeskolen.

Hidtil har alle ansøgere kunnet optages på læreruddannelsen, bortset fra i København og Århus. Desuden har en lavere andel af de studerende, som i august 2009 blev optaget på den danske læreruddannelse, et eksamensgennemsnit på 7 eller derover sammenlignet med hele studenterårgangen for 2009.

Regeringen forventer, at et eventuelt mindre optag på læreruddannelsen ved et generelt karakterkrav vil blive modvirket af højnet prestige i læreruddannelsen, der vil tiltrække en ny gruppe af studerende og sikre hurtigere gennemførelse og mindre frafald. Hertil kommer, at en del af institutionstilskuddet til professionshøjskolerne med finanslovsaftalen for 2011 er omlagt til et udkantstilskud, der tilgodeser de institutioner, der har de største udfordringer i forhold til regional uddannelsesdækning.

Regeringen foreslår derfor:

- **Karakterkrav for optagelse på læreruddannelsen.** Adgangskravet til læreruddannelsen skærpes, ved at der indføres et generelt adgangskrav på minimum 4,5 eller 7 (A-niveau)/10 (B-niveau) i de linjefag, som de lærerstuderende skal specialisere sig i, for at sikre

bedre kvalificerede lærere og øge prestigen i læreruddannelsen. Endvidere øges andelen af optagne via kvote 1 gradvist til niveauet for universitetsuddannelserne.

- **Praktik.** Nye lærerstuderende skal tidligt på første år møde undervisningsopgaven via intro-praktik, og fremover skal der gives karakter for praktikperioderne. Det er herudover regeringens mål, at de lærerstuderende altid mødes af en praktiklærer, når de er ude på skolerne, og at lærere, der vejleder de studerende, skal have de pågældende linjefag.
- **Nyeste viden.** Den nyeste viden om, hvad der virker, skal være udgangspunktet for undervisningen på læreruddannelsen. Herved højnes det pædagogiske og didaktiske niveau, jævnfør initiativ 5.1.

4.2

Uddannelse af særlige ressourcelærere

Efteruddannelsesindsatsen skal målrettes og tænkes mere strategisk. Lærerne skal efter- og videreuddannes inden for de områder, hvor skolerne har brug for øgede kompetencer. Efteruddannelsen skal tilrettelægges, så det ikke indebærer aflysning af planlagte timer.

Skal vi nå målet om at være i topfem i 2020 i folkeskolens centrale fag, er det ikke nok, at de nye lærere bliver dygtigere. De nuværende medarbejdere i folkeskolen skal også have et kompetenceløft.

Regeringen foreslår derfor:

- **Uddannelse af læsevejledere og matematikvejledere mv.** I de kommende år uddannes 900 læsevejledere svarende til, at der vil være mindst én læsevejleder på hver lille skole og mindst to på hver stor skole, som blandt andet har viden om læsevanskeligheder. Desuden uddannes 500 matematikvejledere. Målet er, at der fremover skal være mindst én matematikvejleder på hver skole. I forlængelse af uddannelsen af læse- og matematikvejledere afsættes der midler til at uddanne ressourcelærere inden for
- **Prioriteret efteruddannelse.** Regeringen vil søge at aftale måltal for uddannelse af ressourcevejledere og for den øvrige efteruddannelsesaktivitet med KL, og at der årligt gøres status over, om målene nås. Regeringen vil opfordre kommuner og skoler til at udarbejde en efteruddannelsesstrategi for medarbejdergruppen som helhed, så efteruddannelsesbehovet på kommunens skoler prioriteres og ses i sammenhæng. Efteruddannelsen skal tilrettelægges, så den ikke medfører aflysninger af undervisningen.

naturfag, engelsk, dansk som andetsprog, specialpædagogik samt praktiklærere. Det langsigtede mål er, at der skal være uddannede ressourcelærere inden for disse fagområder på alle skoler. Indsatsen realiseres, i takt med at de nødvendige midler kan tilvejebringes.

4.3

Bedre kvalificerede skoleledere og skolechefer

Gode folkeskoleledere, der tør og evner at lede og give retning, er afgørende for udviklingen af den danske folkeskole.

Ledelse af folkeskolen skal sættes i fokus. Det at være en god lærer betyder ikke nødvendigvis, at man er en god leder. Som i alle andre erhverv skal ledelse i folkeskolen også handle om kvalifikationer og evner til at motivere, prioritere, udvikle og skabe resultater.

Regeringen foreslår derfor:

- **Styrket lederuddannelse.** Skolelederes og skolechefers kompetenceudvikling målrettes. Det skal ske ved, at de eksisterende lederuddannelser på diplom- og masterniveau, herunder den nye offentlige lederuddannelse, omfatter moduler målrettet folkeskolens udfordringer, herunder evaluering af undervisningen og skolens organisationsudvikling.
- **Førlederforløb.** Rekrutteringsprojektet "Talent for ledelse – fremtidens folkeskole" videreføres, så yderligere 200 potentielle folkeskoleledere får mulighed for at gennemføre et talentudviklingsforløb i 2012. Hvis ordningen bliver en succes, vil den eventuelt kunne gøres permanent.

5

Undervisningen skal baseres på viden, ikke på vane

Undervisningen og skoleudviklingen skal baseres på viden, ikke på vane. Derfor skal forskningen i, hvad der virker, styrkes, og det skal ske i et tæt samarbejde mellem universiteter og professionshøjskoler. Resultaterne af forskningen skal anvendes i undervisningen på skolerne.

Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU), Aarhus Universitet, forsker i grundskolen, herunder i skoleudviklingen. Der har for eksempel været forskningsprojekter om forskellige undervisningsformer, om hvordan elever med særlige behov inkluderes i den normale undervisning, og hvordan der udøves klasserumsledelse.

Desuden er der taget en række andre initiativer for at bringe forskningsresultater ind i undervisningen, herunder i forbindelse med den seneste revision af læreruddannelsen og oprettelsen af professionshøjskolerne.

Men der forskes fortsat ikke tilstrækkeligt i det, der er centralt for udviklingen af skolen og undervisningen. Og formidlingskæden fra forskningsmiljøerne og ud på skolerne er ikke god nok.

Regeringen vil derfor iværksætte følgende initiativer:

Regeringens initiativer vedrørende forskning i hvad der virker

- Etablering af Center for Strategisk Uddannelsesforskning (2010)
- Etablering af professionshøjskolerne – styrkede faglige miljøer og krav om samarbejde med universiteter, herunder etablering af videnscentre, som konkret skal bidrage til omsætningen af forskningsresultater i folkeskolens undervisning (2008)
- Reform af læreruddannelsen – det blev med revisionen indskærpet, at læreruddannelsen skal inddrage resultater af national og international forskning, som skal bidrage til at udvikle ny lærerprofessionel viden (2007)
- Styrket skoleforskning ved Center for Grundskoleforskning (2008) og Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning under Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (2006)

5.1

Styrkelse af praksisorienteret forskning

Den nyeste viden skal ud og virke, hvor der er mest brug for den, og anvendes i forhold til skolernes og lærernes konkrete udfordringer.

En øget satsning på praksisorienteret uddannelsesforskning skal have fokus på, hvordan folkeskolens undervisning kan give størst mulig udbytte for alle elever både fagligt og i forhold til alsidig udvikling, trivsel og motivation til videreuddannelse.

Der er med aftalen mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om fordeling af globaliseringsreserven til forskning og udvikling 2010-2012 i 2011 afsat 28 millioner kroner til uddannelsesforskning, herunder uddannelse af ph.d.'er.

Regeringen foreslår derfor:

- **100 nye ph.d.'er og tilknyttet forskning.** Frem mod 2020 uddannes i alt 100 nye ph.d.'er med henblik på, at de kan undervise på læreruddannelsen både under ph.d.-forløbet, og når de er færdiguddannede. Ph.d.-projekterne skal tage udgangspunkt i den undervisning, der udføres på skolerne. I tilknytning hertil afsættes der midler til forskning og forskeruddannelsesaktiviteter på de deltagende institutioner.
- **Ny model for forsøg og udvikling på undervisningsområdet.** Der etableres en ny model for udmøntning af de eksisterende forsøgs- og udviklingsmidler på Undervisningsministeriets område, herunder på grundskoleområdet. Modellen skal bygge på krav om videnskabelig metode og sikre generaliserbar viden og resultater, der kan formidles ud på skolerne og anvendes direkte i undervisningen. Samtidig skal modellen sikre, at erfaringerne fra forsøgs- og udviklingsarbejdet videreformidles og finder anvendelse bredt på uddannelsesområdet.

6

Elever, forældre og skolebestyrelser skal i højere grad være med til at udvikle folkeskolen

Elever, forældre og skolebestyrelser skal i højere grad være med til at udvikle folkeskolen og udnyttes aktivt som en vigtig ressource.

Forældrene har berettigede forventninger til skolen. Men skolen skal også kunne stille krav til forældrene. Basale krav om, at børnene for eksempel møder udhvilede op, har fået morgenmad, har bøger med og i øvrigt er klar og motiverede til at modtage undervisning.

Skolebestyrelsen skal være bindeled mellem forældrene og skolen og være den drivende kraft i fællesskabet om folkeskolen, så rammerne for den enkelte elevs faglige, sociale og personlige udvikling er optimale. Herved genskabes ansvarsfølelsen og medansvaret for den lokale folkeskole.

Samarbejdet mellem skole og hjem fungerer dog stadig ikke godt nok alle steder. Det gælder særligt i forhold til gruppen af udsatte børn og unge, hvor skole-hjem-samarbejdet ofte lider under, at forældrene ikke deltagere eller har ressourcerne hertil.

Initiativerne vedrørende en styrkelse af skole-hjem-samarbejdet skal også bidrage til, at eleverne indruges mere i forhold til selv at tage medansvar for at løse egne og skolens overordnede udfordringer, for eksempel i forhold til fravær.

Regeringen vil derfor iværksætte følgende initiativer:

Skolebestyrelsernes rolle er blevet styrket ved:

Regeringen har styrket skolebestyrelsens rolle ved at stille krav om udarbejdelse af et værdiregelsæt for skolen, herunder en overordnet antimobbestrategi, og ved at præcisere skolebestyrelsens ansvar for at føre tilsyn med skolens virksomhed. De indførte krav om elevplaner er et konkret eksempel på et værktøj, der i skolens dagligdag styrker samarbejdet mellem skole og hjem.

6.1

Oprioritering af skole-hjem-samarbejdet

Forældrene skal engageres positivt i skolens hverdag og inddrages som en aktiv ressource, og der skal være klarhed om roller og ansvar i skolen.

Forældrene skal bruges bedre som en aktiv ressource i skolens hverdag. Skolen og forældrene skal kunne stille krav til hinanden.

Regeringen foreslår derfor:

- **Forældreansvar.** Skolelederen skal fremover kunne kræve, at forældrene henter et barn, som for eksempel enten er stærkt forstyrrende og derfor ødelægger undervisningen for andre elever, eller som på grund af mangel på søvn og kost eller lignende er ude af stand til at koncentrere sig og deltage i undervisningen. Ordningen vil svare til den nuværende praksis ved for eksempel sygdom og tilskadekomst. Dette krav til forældre skrives ind i folkeskoleloven.
- **Familieklasser og forælderådgivning.** Der afsættes midler til forsøg med familieklasser i samarbejde med Skole og Forældre og Børnerådet. Tilbuddet skal henvende sig til elever i skolen og deres forældre, så samarbejdet mellem skole og hjem forbedrer elevens trivsel fagligt og socialt, og så forældrene bliver bedre

i stand til at indgå som en ressource i dialogen mellem hjem og skole. Samtidig permanentgøres bevillingen til Skole og Forældres forælderådgivning, som har til formål at give uvildig rådgivning til forældre, der oplever, at deres børn har problemer i skolen.

- **Inspiration til godt forældresamarbejde.** I samarbejde med skolens interessenter udarbejdes en forældresamarbejdsstrategi, som indeholder gode råd om og vejledning til, hvordan et forældresamarbejde bedst kan etableres, herunder samarbejdet med socialt marginaliserede forældre.
- **Webbaseret pjece.** Der udarbejdes en webbaseret pjece, som beskriver ansvarsfordelingen på skoleområdet mellem Folketing, kommune, skoleledelse, forældrebestyrelse, elevråd mv. Pjecen skal understrege rettigheder og ansvar og betone, at såvel skole som forældre og elever kan stille krav til hinanden.

6.2

Elevtilfredshed og elevernes trivsel

Eleverne skal have større medindflydelse på deres egen skoledag.

Danske skoleelever vil nu og i fremtiden møde en skole, der stiller krav til deres faglige evner og almene og personlige udvikling. Eleverne skal have mulighed for at påvirke deres skoledag mere. Ved at kende deres rettigheder og ved at blive inddraget mere aktivt i skolens kvalitetsudvikling, for eksempel via evalueringer. Elev-evalueringen skal give de større elever mulighed for systematisk at evaluere deres lærere og undervisningen generelt.

Regeringen foreslår derfor:

- **Elevtilfredshedsundersøgelser.** Regeringen vil gøre det obligatorisk for kommuner og skoler, at elever i de større klasser får mulighed for at vurdere undervisningen og deres lærere. Kommunerne skal tage udgangspunkt i det koncept, der er udviklet til at

gennemføre sammenlignelige brugertilfredshedsundersøgelser i forlængelse af kvalitetsreformen. Resultaterne offentliggøres i skolernes nye kvalitetsudviklingsrapporter og på den tilhørende internetportal.

- **Elevdemokrati.** Regeringen vil i samarbejde med skolens interessenter gennemføre en kampagne om elevdemokrati.
- **Undervisningsmiljø skal drøftes i elevråd og skolebestyrelse.** Den lovpligtige undervisningsmiljøvurdering, herunder elevernes trivsel og opfølgende handleplan, som skal gennemføres af alle skoler mindst hvert tredje år, skal drøftes i elevråd og i skolebestyrelsen, for eksempel som led i drøftelsen af den nye kvalitetsudviklingsrapport.

6.3

Mindre fravær

Såvel læreres som elevers deltagelse og tilstedeværelse i undervisningen er en helt nødvendig forudsætning for at forbedre de faglige resultater i folkeskolen.

Fravær er et problem i skolens hverdag. Undersøgelser over en otte måneders periode viser, at en andel svarende til cirka 6.300 elever på landsplan havde et ulovligt fravær på mere end 20 dage i perioden. Og på en række skoler har også lærerne højt fravær.

Regeringen foreslår derfor:

- **Fravær skal indgå i elevplaner og vurderinger af uddannelsesparathed.** En indsats mod fravær indskrives i elevplanen for de fag, hvor fravær er et problem, så der tages hånd om fraværsproblemet i dialogen mellem skole og hjem. Fravær skal fremover også indgå som element i Ungdommens Uddannelsesvejlednings og lærernes vurdering af elevens uddannelsesparathed i forhold til påbegyndelsen af en ungdomsuddannelse.
- **Kampagne mod fravær.** Der iværksættes en national kampagne, der sætter fokus på fravær. Kampagnens budskab er blandt andet, at fravær er et socialt og fagligt problem for den enkelte og ressourcospild for samfundet. Såvel lærernes som elevernes fravær skal desuden fremgå af skolernes kvalitetsudviklingsrapporter. Herved sikres, at der lokalt og med skolebestyrelsens inddragelse er fokus på eventuelle fraværsproblemer blandt såvel elever som medarbejdere.

7

Klare mål og åbenhed om resultater skal mindske behovet for at styre i detaljen

Kvaliteten i undervisningen skal løbende udvikles. Derfor skal der være klare mål og åbenhed om resultater, så skolerne og kommunerne kan holdes fast på udviklingen i undervisningens kvalitet. Samtidig skal kommunerne og skolerne have større frihed til selv at styre folkeskolen og anvende ressourcerne, hvor det giver bedst mening.

Skolen og kommunerne skal måles på resultater og frigøres fra snærende proceskrav og overflødige regler. Der skal være maksimal lokal frihed til at indfri de ambitiøse mål for folkeskolen. Dette forudsætter, at folkeskolens mål for de enkelte fag er klare, ambitiøse og enkle, så alle forstår dem og ved, hvad de kan forvente sig af undervisningen, og at skolen dokumenterer og offentliggør sine resultater.

Regeringen har allerede gennemført en række forenklinger, herunder friere rammer for placering af fag på lavere klassetrin, og løftet loftet for undervisningstid. Der er også igangsat initiativer, som styrker evalueringen. Det gælder indførelsen af nationale test, elevplaner og kommunal pligt til at udarbejde kvalitetsrapporter og etableringen af et nyt råd for evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen.

Men der har været for lidt fokus på en systematisk måling af skolens resultater, herunder skolens evne til at løfte elevernes faglige niveau. Der er behov for en enkel og ubureaukratisk dokumentation af resultater, der kan understøtte en løbende kvalitetsudvikling af skolen.

Alle skoler skal ikke nødvendigvis gå samme vej. Lokale problemer forudsætter lokale løsninger, som regering og Folketing ikke skal fastsætte regler for. Der er behov for øget frihed i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af undervisningen og for yderligere afbureaukratisering og regelforenkligning, for at sikre at kommunerne kan udnytte ressourcerne til folkeskolen bedst muligt.

Regeringen vil derfor iværksætte følgende initiativer:

Regeringens hidtidige initiativer

Forenkling og friere rammer:

- Friere rammer for placering af fag på lavere klassetrin (2010)
- Udvidelse af loft for daglig undervisningstid (2010)
- Udskydelse af fristen for beslutning om skole-nedlæggelse (2010)
- Øget fleksibilitet i reglerne om uddannelses-kvalifikationer i folkeskolens indskoling (2010)
- Mulighed for at henlægge 10.-klasse-undervisning til institutioner, der udbyder erhvervsuddannelse (2010)
- Samordning af elevplan, uddannelsesbog og uddannelsesplan (2009)
- Sammenskrivning af læseplan og beskrivelser af udviklingen i undervisningen frem mod trin- og slutmål (2009)
- Mere fleksible rammer for indskoling (adgang til holddannelse i børnehaveklassen samt mulighed for aldersintegrerede klasser til og med 2. klassetrin og rullende skolestart) (2008)

- Udvidet adgang til at henvise tosprogede elever til en anden skole end distriktsskolen (2005)
- Frit skolevalg inden for og over kommunegrænser (2005)

Evaluering:

- Nationale test (2010)
- Styrket evaluering (inddragelse af trin- og slutmål i evalueringen af eleverne) (2006)
- Elevplaner (2006)
- Obligatoriske afgangsprøver efter 9. klasse (2006)
- Pligt for kommunalbestyrelserne til at udarbejde kvalitetsrapport for kommunens skolevæsen (2006)
- Etablering af råd for evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen (Skolerådet) (2006)

7.1.

Dokumentation af og fokus på resultater

Kommunerne skal have større frihedsgrader, så skolen kan udvikles og indrettes efter lokale behov. Skolens resultater skal kunne dokumenteres og skal offentliggøres.

Kommunerne udarbejder i dag årlige kvalitetsrapporter om kommunernes skolevæsen. Rapporterne sætter ikke fokus på den enkelte skoles resultater og understøtter dermed ikke den enkelte skoles fokus på sine resultater og inspiration fra andre skoler i tilstrækkelig omfang.

Regeringen foreslår derfor:

- **Offentliggørelse af resultater.** Alle relevante oplysninger, som findes om skolernes resultater – inklusive resultaterne af de nationale test – skal offentliggøres og bruges i den løbende kvalitetsudvikling. Resultaterne skal offentliggøres på skoleniveau. Resultaterne skal også vises korrigeret for elevernes sociale og økonomiske baggrund mv.
- **Årlig kvalitetsudviklingsrapport.** Den enkelte skole skal hvert år udarbejde en kvalitetsudviklingsrapport, der fokuserer på forbedringer i forhold til elevernes faglige niveau. Rapporterne skal indeholde tilgængelige oplysninger om blandt andet resultatet af afgangsprøver, nationale test, overgang til en ungdomsuddannelse, elevtilfredshed, fravær og skolens økonomiske resultater. Hvor det er relevant, skal resultaterne suppleres med resultater korrigeret for elevernes sociale og økonomiske baggrund mv. Rapporterne skal også inkludere tilgængelige oplysninger om trivsel, forældretilfredshed mv. Rapporten skal behandles af skolebestyrelsen og elevrådet, der udtaler sig skriftligt om rapportens indhold, hvorefter kvalitetsudviklingsrapporten forelægges kommunalbestyrelsen som grundlag for dens fremtidige beslutninger om udviklingen på folkeskoleområdet. Kvalitetsudviklingsrapporterne og de bagvedliggende data offentliggøres på en internetportal.

Fakta om kvalitetsudviklingsrapporten

Kommunalbestyrelsens årlige kvalitetsrapport erstattes af en kvalitetsudviklingsrapport for hver enkelt folkeskole, der offentliggør oplysninger om elevernes faglige niveau, alsidige udvikling og trivsel mv.

Kvalitetsudviklingsrapporterne er et redskab for den enkelte skole til at forbedre sine resultater. Rapporterne skal på kort, overskuelig vis give skolerne mulighed for at vurdere, om de udvikler sig i den retning, som skoleledelsen, skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen ønsker.

De statistiske oplysninger og selve skabelonen for kvalitetsudviklingsrapporten skal kunne genereres på en internetportal med resultatdata om folkeskolen. Herefter kan den enkelte skole redegøre for sine konkrete mål og kommentere de statistiske oplysninger. Den fælles skabelon for kvalitetsudviklingsrapporten vil gøre det let for den enkelte skole at sammenligne sine resultater med de andre skolers resultater i og uden for kommunen.

Skolens Rejsehold har udarbejdet et eksempel på, hvordan kvalitetsudviklingsrapporten kan se ud. Eksemplet kan findes på:

http://www.skolensrejsehold.dk/skolens%20rejsehold/~/_media/SkolensRejsehold/Rapporter/Resultatrapport%20for%20Fremtidsskolen.ashx

- **Årlig rapport fra formandskabet for Skolerådet om kvalitetsudviklingen på kommuneniveau.**

Formandskabet for Skolerådet skal følge kvalitetsudviklingen på kommuneniveau og rådgive kommunalbestyrelserne gennem en årlig beretning, som indeholder en systematisk analyse af kvalitetsudvikling i folkeskolen på tværs af kommuner. Skolernes kvalitetsudviklingsrapporter indgår som et vægtigt element heri. Resultaterne formidles som en selvstændig del af formandskabets årlige beretning.

- **Afprøvning af kvalitetsudviklingsmodeller på skoleområdet.**

Regeringen vil i samarbejde med en eller flere interesserede kommuner og Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) udvikle og afprøve en kvalitetsudviklingsmodel for folkeskolen baseret på selvevaluering, eksternt review-besøg, vurdering og opfølgning. Modellen skal supplere og tænkes sammen med skolernes arbejde med kvalitetsudviklingsrapporten og udvikles, så den efterfølgende kan benyttes af alle interesserede kommuner og skoler.

7.2

Større frihedsgrader

Der skal være friere rammer for lokal prioritering, der kan frigøre ressourcer, som kan anvendes til at styrke undervisningen og indrette denne efter elevernes forskellige behov, jævnfør også aftalen i forbindelse med finansloven for 2011 om at etablere egentlige frikommuneforsøg.

Der er i dag en række barrierer for at tilrettelægge undervisningen i de enkelte klasser og på det enkelte klassetrin ud fra lokale behov. Alle praktiske erfaringer peger for eksempel på, at det kan være u hensigtsmæssigt at skulle oprette to meget små klasser, så snart den nuværende grænse på 28 elever er nået, og flere kommuner har ansøgt om dispensation fra de nuværende regler. Efter de gældende regler er der endvidere friere muligheder for holddannelse i udskolingen end på de øvrige klassetrin og faste bindinger på, hvor stor en del af tiden eleverne skal undervises sammen.

Regeringen foreslår derfor:

- **Holddannelse.** Der skal gælde samme fleksible holddannelsesregler hele vejen igennem folkeskolen. Reglerne for holddannelse i børnehaveklassen til 7. klasse ændres i overensstemmelse med de eksisterende regler for 8.-10. klassetrin, så undervisningen fremover for alle årgange kan organiseres i hold inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin på baggrund af den løbende evaluering. Holddannelsen kan dog ikke fastlægges for et helt skoleår ad gangen. De eksisterende regler om, at eleverne på alle klassetrin skal undervises sammen i over 50 procent af tiden, ophæves. I stedet kræves blot, at holddannelse skal være pædagogisk begrundet, så der tages hensyn til den samlede børnegruppe.
- **Klassestørrelse.** Der skal være mulighed for at etablere klasser med mere end 28 elever, hvis det er pædagogisk eller socialt begrundet, og hvis de fysiske rammer og personalenormeringer tillader dette. Det vil for eksempel være relevant at samle to små parallelklasser på et klassetrin suppleret med øget holddannelse, der vil kunne tilgodese elevernes forskellige forudsætninger og potentialer.

Muligheder ved holddannelse

Med de nye regler for holddannelse vil skolerne blandt andet få mulighed for at bruge holddannelse til at:

- Opdele eleverne efter fagligt niveau i et eller flere fag. Skolen vil få mulighed for at undervise de af klassens elever, som har behov for ekstra udfordringer i for eksempel matematik, på et hold, og de af klassens elever, som har behov for mere støtte, på et andet hold
- Opdele eleverne efter interesser. En skole vil således kunne vælge at undervise i forskellige forløb i et fag. Eleverne kan så på tværs af klassetrin vælge, hvilket forløb de gerne vil følge
- Opdele eleverne efter koncentrationsevne. Dette gør det muligt, at skolen for eksempel kan vælge at lave morgentimer for nogle elever og eftermiddagstimer for andre elever. Eleverne vil så kunne vælge, hvornår de helst vil modtage undervisning
- Målrette antallet af elever efter undervisningens karakter. Dette vil betyde, at en skole for eksempel kan vælge at undervise flere klasser sammen i forbindelse med korundervisningen i musik og dele eleverne ind i mindre hold i forbindelse med instrumentgennemgang i musik

Muligheder ved fleksibel klassestørrelse

Med de nye regler for klassestørrelse vil skolerne blandt andet få mulighed for at danne større klasser i følgende situationer:

- Når skolen ved en fælles større klasse kan sikre, at der undervises af linjefaglærere
- Når størstedelen af undervisningen tilrettelægges i hold
- Når alternativet er meget små klasser med for eksempel 14 og 15 elever
- Hvis alternativet er at nedlægge en skole i yderområder, hvor der ikke er basis for at køre med to spor

- **Forenklet og forhøjet minimumstimetal.** Fremover skal der alene gælde et minimumstimetal for hvert klassetrin. De nuværende vejledende timetal på 4.-9. klassetrin gøres til minimumstimetal og fastholdes på det nuværende niveau. Der vil herudover fortsat være et vejledende timetal for de enkelte fag. Timetallene for børnehaveklassen til og med 3. klasse er fastlagt på et højere niveau end i dag, jævnfør forslaget om en sekstimers sammenhængende skoledag. Undervisningsbegrebet for så vidt angår specialskoler og specialklasser ændres, så det fastlagte minimumstimetal kan udmøntes dels gennem undervisning i folkeskolens almindelige fag, dels gennem øvrige aktiviteter, der imødekommer elevernes særlige behov.
- **Frihed til at ansætte medarbejdere med forskellige kvalifikationer.** Reglerne om undervisningskvalifikationer ændres, så kommuner og skoler får bedre mulighed for at inddrage andre end uddannede lærere i undervisningen og tildele disse generel undervisningskompetence, forudsat de har eller tilegner sig de nødvendige faglige, pædagogiske og didaktiske kompetencer.
- **Udvidet skolebestyrelse.** Regeringen vil give frihed til, at skolebestyrelsen kan tilbyde op til to pladser i skolebestyrelsen til repræsentanter for det lokale erhvervs- og foreningsliv eller fra lokale ungdomsuddannelser. Derved sikres yderligere lokal forankring af folkeskolen, og samarbejdet i forhold til elevernes overgang til ungdomsuddannelse styrkes.

- **Fælles ledelse af skoler, dagtilbud og biblioteker.**

Folkeskoleloven ændres, så begrænsningerne for, hvornår der kan etableres fælles ledelse af flere skoler, ophæves. Der stilles i stedet krav til forældrerepræsentation i skolebestyrelse eller lokale råd. Begrænsningerne for, hvornår der kan etableres fælles ledelse af folkeskoler og dagtilbud og/eller fritidshjem (samdrift), ophæves, men for at fastholde de to forskellige formål i institutionerne og begge forældregruppers indflydelse stilles der krav om fælles bestyrelse med repræsentation af begge forældregrupper. Endelig får kommunalbestyrelsen mulighed for at integrere ledelsen af folkebiblioteket og skolebiblioteket og bestemme, hvor og hvordan ledelsesopgaven skal varetages.

- **Forsøg med fritstående skoler.** Som led i udviklingen af det kommunale selvstyre skal et antal interesserede kommuner have frihed til på forsøgsbasis at frisætte ti folkeskoler. Kommunalbestyrelsens kompetencer overføres til skolebestyrelsen, der således får betyde-

lige beføjelser blandt andet i forhold til at ansætte og afskedige skolelederen. Skolens økonomi baseres på taxameterprincipper, hvorefter skolebestyrelsen får det fulde ansvar for budget og regnskab. Der gives endvidere mulighed for, at der kan sammensættes professionelle skolebestyrelser. Folkeskolens formålsparagraf og øvrige bestemmelser om undervisningsstruktur og indhold vil gælde fuldt ud for de fritstående skoler. Initiativet skal ses i sammenhæng med frikommuneforsøget.

- **Afbureaukratiseringsudvalg.** Afbureaukratisering stopper ikke ved forenkling eller afskaffelse af lovparagraffer. Alle bekendtgørelser og vejledninger på folkeskoleområdet skal gennemgås for unødigt bureaukrati. Der nedsættes et afbureaukratiseringsudvalg på folkeskoleområdet, som i 2011 skal bidrage til en ubureaukratisk implementering af initiativerne i regeringens folkeskoleudspil og komme med forslag til en gennemgribende sanering på folkeskoleområdet. Ressourcerne skal ikke bruges på administration.

Faglighed og frihed

– Regeringens udspil til en bedre folkeskole

December 2010:40

Publikationen kan ikke bestilles.

Henvendelse om publikationen kan ske til:

Undervisningsministeriet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

Telefon 33 92 50 00

E-mail uvm@uvm.dk

www.uvm.dk

Kontaktperson:

David Tranekær Klemmensen

Direkte telefon 33 92 51 92

E-mail: david.tranekaer.klemmensen@uvm.dk

ISBN trykt publikation

978-87-92480-95-8

ISBN elektronisk publikation

978-87-92480-96-5

Design: BGRAPHIC

Fotos: Poul Rasmussen, Lars Skaaning
og Preben Søborg

Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk

Oplag: 1.500 stk.

Publikationen kan hentes online på:

www.uvm.dk/folkeskoleudspil

